نووسەری بەڕێز و خۆشەویست، کاک ئەیوب بارزانی:

سڵاو و ڕێز و دەستخۆشی!

کتێبەکەتانم خوێندەوە و بۆ هەموو ئەو ماندووبوون و زەحمەتەی بۆ نووسینی ئەم بەرهەمە ناوازەیە کێشاوتانە، پیرۆزباییتان لێ دەکەم. هەروەها دەستخۆشیی تایبەت لە کاک سەید مستەفای ئیسحاقی دەکەم کە ئەم کتێبەی بە من ناساند و وای کرد ئەم بەرهەمە دەوڵەمەندە بخوێنمەوە و چێژی لێ وەربگرم.

کتێبەکەتان بەرهەمێکی زۆر دەوڵەمەند و بەهێزە و دەرگایەکی نوێیە بۆ تێگەیشتن لە کێشەی کورد، بە تایبەتی لە بەشێکی گرنگی کوردستان، واتە هەرێمی کوردستانی ئێستا لە باشووری کوردستان.

من وەک کەسێک کە ماوەیەکی زۆرە خوێندنەوە و نووسین دەکەم و بە شێوەیەکی تایبەت سەرنجی خۆم لەسەر کێشەی کورد چڕ کردووەتەوە، زۆرێک لە وردبینی و هەستیارییەکانی ناو کتێبەکەتانم بەجوانی بۆ دەرکەوت.

لە کتێبەکەتاندا وردبینی و ڕەخنەگریی لە ئاستی کارەکانی کۆمەڵناسێکی وەک مارتین ڤان برۆی ئەنسیسەن دەبینرێت؛ کەسایەتییەکی ئەوروپی کە کۆمەڵگا و ژیانی کوردی و مێژووی کوردی بە وردی ناسیوە.

بۆ نموونە، لە بەرگی یەکەمی کتێبەکەتاندا، ئەو بەشەی کە باسی دارشت و پێکهاتەی کۆمەڵگای کوردی دەکەن و جیاوازیی نێوان ژیانی دەشت و ژیانی شاخ دەخەنەڕوو، وردبینییەکەتان دەگاتە لوتکە. لێرەدا مرۆڤ ڕووبەڕووی کۆمەڵناسێکی زۆر وردبین و ڕاستگۆ دەبێتەوە. دەستەواژەی «ئاغای دەشت و ئاغای شاخ»یش لەو چوارچێوەیەدا دەربڕینێکی زۆر بەجێ و ماناراە. تەنانەت ئەو بیرۆکەیە ڕێک بە کاری خوێندنەوەی کۆمەڵناسی ناوچەی من؛ واتا مەهاباد و دەور و پشتیشی دێت.

هەروەها، لە شیکردنەوەی پەیوەندیی ئاڵۆزی نێوان شێخایەتیی بارزان و ئاغایەتیی عەشیرەتیدا، وردبینی و تێگەیشتنی مێژوویی و کۆمەڵناسانەیەکی تایبەتتان نیشان داوە.

هەمان وردبینی لەو بەشەشدا دەبینرێت کە باس لە سەرهەڵدانی چینێکی بچووکی بورژوازی لە شارەکانی کوردستان، بە تایبەتی سلێمانی، هەولێر و کەرکووک دەکەن و پەیوەندیی ئەم گۆڕانکارییە کۆمەڵایەتییانە بە جووڵانەوەی مەلا مستەفا بارزانی و ڕووداوە سیاسییەکانی دواترەوە دەخەنەڕوو.

لە بواری دەروونناسیی سیاسی و شیکردنەوەی دەروونیی سەرکردە کوردییەکانیشدا، سەرنج و تێبینییەکانتان ورد و قوڵن؛ بە جۆرێک کە مرۆڤ هەست دەکات لەگەڵ دەروونناسێکی شارەزای کۆمەڵایەتی و سیاسی کار لەسەر بابەتەکان دەکات.

هەروەها، ئەو بەشانەی کتێبەکە کە باس لە پێچەڵی و جیاوازی و فرەچەشنییەکانی ناو ماڵباتی بارزان دەکەن، زۆر گرنگ و سەرنجڕاکێشن. بە تایبەتی ئەوەی کە هەڵوێست و پەیوەندییەکانی سەرکردایەتیی مەلا مستەفا بارزانی و ڕەوتی سیاسیی ماڵباتی بارزان بە ڕەوتی ئایینی و شێخایەتیی بارزانەوە دەخەنەڕوو. ئەم لێکدانەوەیە یارمەتیمان دەدات تێبگەین کە چۆن پەیوەندییە ئاڵۆزەکانی نێوان سیاسەت، عەشیرەت و شێخایەتی لە ناو کۆمەڵگای بارزاندا کاریگەرییان لەسەر ڕەوتی ڕووداوەکان هەبووە.

هەروەها، ئەو وردبینی و هەڵسەنگاندنە بەرفراوانەی کە لە پەیوەندییە نێونەتەوەییەکاندا بەکاری دەهێنن، سنووری ناوچەیەکی دیاریکراو تێدەپەڕێنن و دەگەنە ئاستێکی فراوانتری جیهانی. لە ڕاستیدا، تەنها لە چوارچێوەی کوردستاندا نامێننەوە، بەڵکوو پەیوەندییەکانی نێوان کوردستان و ئێران و تورکیا و سووریا و عێراق و وڵاتانی دەوروبەریش دەگرنەوە. سەرەتا لە بازنەیەکی بەرفراوانی جیهانیدا، مەسەلەکان دەخوێننەوە دوایی دەگوازنەوە بۆ بازنەیەکی بچووکتری ناوچەیی و پاشان بۆ ناو عێراق و کوردستان.

ئەم بازنە فراوانەی لێکدانەوە و شیکردنەوە نیشانەی ئەوەیە کە نووسەرەکە ئاگادارییەکی قووڵ و وردی لە هاوشێوەیی و جیاوازییەکانی کۆمەڵگا جیهانی و ناوچەییەکاندا هەیە و دەتوانێت ئەزموونە جیاوازەکان بە یەکەوە ببەستێتەوە.

بە گشتی، کتێبەکەتان بەرهەمێکی زۆر باش و ناوازەیە. لەوانەیە لە هەندێک شوێندا زیاتر لە پێویست بیر و ڕای کەسیی نووسەر تێیدا ڕەنگ بداتەوە، بەڵام ئەمە هیچ لە بەهای گشتیی کتێبەکە کەم ناکاتەوە.

پێم وایە ئەم بەرهەمە پەنجەرەیەکی گەورەی بۆ کتێبخانەی کوردی کردووەتەوە و بەشداریەکی گرنگە لە تێگەیشتنێکی قووڵتر و فرەڕەهەندتر لە کۆمەڵگا و کێشەی کورد.

جارێکی تر دەستخۆشی و پیرۆزبایی لێتان دەکەم و هیوادارم بەردەوام بن لەم جۆرە بەرهەمە گرنگ و پربایەخانەدا.

بە ڕێز و خۆشەویستییەوە،

سەلاحەدین خەدیو